

URO/0Q5-Obecná a románská lingvistika

Student si losuje dvě otázky, jednu z oddílu Obecná lingvistika a jednu z oddílu Románská lingvistika. Zkouška probíhá v češtině.

Obecná lingvistika

1. Lingvistika jako vědní disciplína, lingvistika obecná a speciální, teoretická a aplikovaná, základy lingvistické metodologie, model a teorie, jazyk lingvistiky.
2. Definice jazyka, jazyk jako systém, teorie znaku, pojem struktury, langue a parole, vztahy syntagmatické a paradigmatické, centrum a periferie, synchronie a diachronie, funkce jazyka.
3. Dvojí artikulace řeči, základní jednotky jazyka, jazykové roviny (plány) a disciplíny, nejvlivnější současná pojetí stratifikace jazyka (analýzy).
4. Jazyky – typologie a univerzálie.
5. Korpusová lingvistika a lingvistická metodologie (korpus vs. introspekce v závislosti na jazykovědné teorii, reprezentativnost jazykových dat, reprezentativnost korpusu).
6. Základní statistika v korpusu: četnost (frekvence) absolutní a relativní, ARF, srovnání četnosti, měření souvškytu (MI-score, T-score a další míry). Kvantitativní charakteristiky korpusových dat – Zipfovy zákony.
7. Předvědecká lingvistika, lingvistika 19. století.
8. Evropský strukturalismus, americký strukturalismus.
9. Pražská škola.
10. Generativní lingvistika, kognitivní lingvistika.
11. Pragmatika (mluvní akty, presupozice, reference a deixis, konverzační maximy, implikatury).

Románská lingvistika

1. Latina mezi indoevropskými jazyky: italské jazyky a jazyková situace na Apeninském poloostrově. Latina klasická a latina lidová - základní charakteristika a zdroje pro její studium.
2. Romanizace. Teorie rozrůznění románských jazyků. Rané texty románských jazyků.
3. Diachronie: příčiny jazykových změn, konvergence a divergence, diachronní procesy (gramatikalizace, lexikalizace).
4. Diferenciace románských jazyků: fonologická rovina, příčiny a mechanismy jazykových změn.
5. Diferenciace románských jazyků: lexikální rovina, příčiny a mechanismy jazykových změn.
6. Diferenciace románských jazyků: morfosyntaktická rovina jmenného systému.
7. Diferenciace románských jazyků: morfosyntaktická rovina slovesného systému.
8. Rané texty a prvotní diferenciace románských jazyků (španělština, francouzština, italština).
9. Románské jazyky: různé typy klasifikací, zejména genealogická a typologická.
10. Současný stav románských jazyků, jejich statut a rozšíření.